

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.2.43>**Андрій Жук,**аспірант кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ

КЛАСИФІКАЦІЯ ГАРАНТІЙ ПРАВ І СВОБОД ПІДОЗРЮВАНОВОГО ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ «ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ»

Метою статті є класифікація гарантій прав і свобод підозрюваного під час застосування запобіжного заходу «тримання під вартою» у кримінальному провадженні. Методологічний інструментарій обрано з урахуванням поставленої мети, специфіки об'єкта й предмета дослідження. Це загальний діалектичний метод наукового пізнання реальних явищ, а також їхніх зв'язків з практичною діяльністю органів досудового розслідування. Спеціальними методами дослідження, використаними в статті, є: метод системного аналізу, порівняльно-правовий, моделювання. З метою оцінювання результатів дослідження проведено анкетування 120 слідчих. Теоретичний базис дослідження становлять останні наукові праці вітчизняних й іноземних учених за обраним напрямом. Здійснено класифікацію юридичних гарантій прав і свобод підозрюваного при застосуванні запобіжного заходу тримання під вартою у кримінальному провадженні за такими критеріями: 1) за поширеністю: а) національні, передбачені кримінальним процесуальним законодавством України; б) міжнародні, а також ті, що пов'язані з існуванням континентальних систем захисту прав і свобод особи; 2) залежно від правового статусу особи, щодо якої застосовується запобіжний захід тримання під вартою: а) гарантії особи, що користується загальним правовим статусом; б) гарантії щодо окремої категорії осіб. Запропоновано розглядати систему гарантій загалом та віднести до неї: розвинену та дієву систему вітчизняного кримінального процесуального законодавства, в якій відсутні прогалини та колізії щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження та яка заснована на міжнародних стандартах поваги до прав і свобод особи; високий рівень юридичної правосвідомості як суб'єктів застосування заходів забезпечення, так і громадян загалом; розвинену кримінальну процесуальну форму; ефективне та негайне застосування систем захисту прав і свобод особи у разі порушень як підстав, так і порядку застосування запобіжного заходу тримання; розвинені форми державного та громадського контролю за застосуванням запобіжного заходу тримання під вартою або його незастосуванням; наявність юридичної відповідальності за порушення підстав, строків та порядку застосування запобіжного заходу тримання під вартою; правову активність особи, щодо якої застосовують запобіжний захід тримання під вартою. Зроблено висновок, що практика діяльності засвідчила, що застосовуючи до підозрюваних запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, прийняття такого рішення варто обґрунтувати виключно тяжкістю покарання, яке могло бути призначене підозрюваному у разі визнання його винуватим у вчиненні кримінального правопорушення без належного з'ясування наявності у кримінальному правопорушенні хоча б одного із ризиків, передбачених ст. 177 КПК України.

Ключові слова: підозрюваний, кримінальне провадження, заходи забезпечення кримінального провадження, тримання під вартою, право, свобода, гарантія.

Постановка проблеми. Одним із завдань кримінального провадження є охорона прав, свобод та законних інтересів його учасників з тим, щоб жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу. Найбільш правообмежуючим заходом процесуального примусу є запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, який обмежує одне із фундаментальних прав людини – право на свободу та особисту недоторканість.

Водночас серед учасників кримінального провадження особливе місце займає підозрюваний, але не завжди особа, яка отримує статус підозрюваного є такою, а встановлення під час проведення процедури кримінального провадження необґрунтованості набуття статусу підозрюваного або порушення його прав і свобод вже в цьому статусі не є рідким явищем та сьогодні надзвичайно актуалізовано.

Розвиток юридичних гарантій реалізації прав людини та громадянина поєднується

з аналогічним процесом у галузі юридичних гарантій охорони їх прав та свобод. Звідси актуалізується проблема посилення зв'язків і узгодженості різноманітних правових засобів та вдосконалення всіх видів юридичних гарантій охорони прав людини.

Державні органи, громадські організації, службові особи у межах, встановлених законом, мають займатися виявленням фактів порушень прав та свобод людини, вживати заходів до захисту порушених прав та свобод, усунення цих порушень, застосовувати в межах своєї компетенції засоби впливу до винних або притягати їх до відповідальності. При цьому нині дуже актуальним є питання запобігання зловживань службовим положенням посадовими особами, обмеження свавілля чиновників. Існуючий порядок розгляду скарг на незаконні дії посадових осіб не завжди забезпечує об'єктивне вирішення звернень громадян [1].

Відаючи належне юридичним гарантіям, зауважимо, що попри їхнє традиційне розміщення далеко не на першому місці у класифікації гарантій взагалі, вони відіграють дуже важливу, а подекуди й визначальну роль у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина. Попри важливість соціально-економічних, ідеологічних та політичних гарантій, основними є саме юридичні [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах реалізації Кримінального процесуального кодексу (КПК) України окремі аспекти охорони прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, застосування до підозрюваного запобіжного заходу тримання під вартою на рівні дисертаційних робіт і монографічних праць розглядали Д.В. Колодчин, О.П. Кучинська, Л.М. Лобойко, Є.Ф. Куцова, А.І. Руденко, Н.П. Сиза, О.І. Тищенко, В.І. Фаринник, В.М. Чхиквадзе, С.В. Яшин та інші. Водночас у цьому контексті потребує комплексного дослідження класифікація гарантій прав та свобод підозрюваного під час застосування запобіжного заходу тримання під вартою у кримінальному провадженні в умовах чинного кримінального процесуального законодавства.

Метою статті є класифікація гарантій прав та свобод підозрюваного під час застосування заходів забезпечення у кримінальному провадженні.

Завдання статті такі:

1) оцінити сучасний стан системи правового регулювання прав і свобод підозрюваного під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

2) окреслити основні проблемні питання забезпечення прав і свобод підозрюваного

під час застосування запобіжного заходу тримання під вартою у кримінальному провадженні;

3) сформулювати концептуальні засади удосконалення застосування запобіжного заходу тримання під вартою у кримінальному провадженні шляхом класифікації гарантій прав і свобод підозрюваного.

Виклад основного матеріалу. Аналіз судової практики надає нам можливість визначити, що поширеною помилкою, яку слідчі судді допускають, застосовуючи до підозрюваних запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, є обґрунтування прийняття такого рішення винятково тяжкістю покарання, яке могло бути призначене підозрюваному у разі визнання його винуватим у вчиненні кримінального правопорушення без належного з'ясування наявності у кримінальному правопорушенні хоча б одного із ризиків, передбачених ст. 177 КПК України [3; 4, с. 136]. Також певні об'єктивні складнощі викликає клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, на практиці приклади їх порушень зустрічаються доволі часто. Зокрема, непоодинокими є випадки, коли у клопотаннях про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою слідчим, прокурором не зазначається точна інформація щодо даних про особу, щодо якої подається таке клопотання (неввірна адреса місця перебування, помилкові дані про прізвище, ім'я та по батькові тощо), не розкриваються обставини та не підтверджуються факти необхідності застосування до осіб запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою; трапляються випадки, коли до клопотання не долучаються копії матеріалів кримінального провадження, які мають істотне значення під час розгляду клопотання, можуть суттєво вплинути на висновки слідчого судді, що є перешкодою для повного, всебічного та об'єктивного розгляду таких клопотань [4, с. 137].

Окрему проблему становить клопотання слідчими та прокурорами про обрання запобіжного заходу, в якому чітко не зазначено дати затримання особи, оголошення у розшук або попереднього тримання такої особи під вартою / застосування до особи іншого запобіжного заходу; не засвідчено копії доданих до клопотання документів; відсутній витяг із Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо вчиненого особою кримінального правопорушення, що стає суттєвою перешкодою в обчисленні строків та вирішенні питання щодо обґрунтованості підозри та оцінки наявних ризиків [5].

Під юридичними (правовими) гарантіями зазвичай розуміють систему закріплених

правовими нормами юридичних засобів, яка здатна реально забезпечити реалізацію, охорону та захист суб'єктивних прав особи [6, с. 108]. З іншого боку, юридичні гарантії – це сукупність правових норм, що визначають обсяг прав, свобод та обов'язків громадян та встановлюють засоби їх реалізації і охорони від будь-яких порушень [2, с. 5; 7, с. 63].

Відповідно, перші з названих елементів встановлюють безпосереднє право людини, другі – регламентують загальні положення форми процесу, процедури забезпечення, реалізації, охорони і захисту права. Це дає підстави говорити про те, що основне своє вираження гарантії знаходять у безпосередній правореалізуючій діяльності людини та у правозастосовній діяльності держави. У будь-якому разі більшість дослідників займає позицію, відповідно до якої юридичні гарантії поділяються на конституційні та галузеві – тобто гарантії, які функціонують у конкретних галузях права (кримінально-правові, кримінальні процесуальні, цивільно-процесуальні тощо).

Що ж до питання про систему та структуру правових гарантії, то тут серед дослідників немає єдності. Наприклад, В.М. Чхіквадзе належить до групи авторів, які під правовими гарантіями розуміють розгорнуту систему інститутів та норм матеріального чи процесуального права [8, с. 264–267]. П.М. Рабінович розуміє під цим поняттям і певні норми права, і правозастосовну діяльність, що на них ґрунтується, й індивідуальні юридичні акти, якими ця діяльність фіксується [9, с. 237].

Л.М. Лобойко виділяє наступні компоненти системи кримінальних процесуальних гарантії: достатній ступінь урегульованості кримінальної процесуальної діяльності; кримінальна процесуальна форма; засади кримінального провадження; процесуальний статус учасників кримінального процесу; можливість застосування заходів забезпечення кримінального провадження (запобіжних та інших заходів); судовий контроль; прокурорський нагляд; відомчий контроль; обґрунтування процесуальних рішень і ускладнений порядок прийняття деяких із них (про обшук у житлі особи, про взяття особи під варту тощо); право на оскарження дій і рішень органів і посадових осіб, які ведуть процес; юридична відповідальність [10, с. 18–19; 11, с. 30].

У цьому контексті варто наголосити, що насправді гарантії функціонують як сукупність будь-яких явищ або процесів, які включають як позитивний, так і негативний вплив на суспільні відносини, поступово наближаючись до сфери кримінальних процесуаль-

них відносин. Приміром, Е.Ф. Куцова зазначає, що гарантіями прав та інтересів особи є ціла система різноманітних передбачених кримінальним процесуальним законом засобів, які реалізуються у діяльності суду, прокурора, слідчого, захисника, а також інших учасників кримінального процесу, завдяки чому у сукупності з іншими видами гарантії у процесі цієї діяльності забезпечуються права та інтереси особи у кримінальному провадженні [2, с. 7; 12, с. 10].

Вважаємо за необхідне звернути увагу на системний характер гарантії, про що говорить, зокрема, той факт, що усі види гарантії, будучи цілком самостійними категоріями, водночас тісно взаємодіють між собою і багато в чому зумовлені одна одною. Саме тому слід пам'ятати, що забезпечення прав учасників кримінального провадження здійснюється усією системою гарантії, які діють у кримінальному процесі (як юридичними, так і загальними).

Отже, окремі види гарантії, зокрема кримінальні процесуальні, можуть розглядатися лише статично. У динаміці або в реальності правозастосування всі вони існують як система, і лише система гарантії може забезпечити дотримання прав і законних інтересів підозрюваного у кримінальному провадженні, а також досягнення його завдань.

Як слушно визнає О.П. Кучинська, «наявність цілої системи юридичних гарантії, навіть закріплених законодавчо, ще не є свідченням якісного забезпечення прав особи. Закон у своїх нормах закріплює елементи системи гарантії лише статично. Водночас функціонування цієї системи тісно пов'язане та багато в чому зумовлене організаційною роботою органів державної влади, а також є невід'ємним від правосвідомості та правової культури населення й посадових осіб» [2, с. 7]. Саме ця причина, на її думку, й зумовлює доцільність ще однієї класифікації юридичних гарантії, за якою виділяють нормативно-правові та інституційні (організаційно-правові) гарантії. Так, до нормативно-правових гарантії належать норми-принципи матеріального і процесуального характеру, юридичні обов'язки, юридична відповідальність тощо. Інституційні або організаційно-правові гарантії передбачають наявність інституту влади (державних органів та посадових осіб), що повинен виступати гарантом забезпечуваних прав [2, с. 8].

Ми спробуємо класифікувати юридичні гарантії, які своєю чергою є різними за критеріями. Так, за поширеністю, юридичні гарантії прав і свобод підозрюваного під час застосування запобіжного заходу тримання

під вартою слід поділити на: 1) національні, передбачені кримінальним процесуальним законодавством України; 2) міжнародні, а також ті, що пов'язані з існуванням континентальних систем захисту прав і свобод особи під час застосування заходів забезпечення.

За рівнем юридичної сили нормативно-правових актів, у яких гарантії закріплено, вони поділяються на: 1) гарантії, що містяться у міжнародних договорах (міжнародні стандарти прав і свобод особи під час застосування заходів забезпечення); 2) конституційні гарантії; 3) гарантії, що передбачені КПК України, Кримінальним кодексом України, Кримінально-виконавчим кодексом України; 4) гарантії, що передбачені іншими Законами України.

На нашу думку, така роль юридичних гарантій пояснюється ще й тим, що вони являють собою своєрідний зріз правової дійсності, налаштований на забезпечення реальності тих цінностей, які уособлюються у правах людини та громадянина. Суб'єктивні права учасників кримінального провадження також мають нормативне закріплення у кримінальному процесуальному законодавстві, та від того, наскільки повно, демократично та справедливо сформульовані ці норми, наскільки досконалою та зрозумілою є їх форма, залежить результативність реалізації цих прав.

Підкреслюючи системний характер гарантій охорони прав і свобод людини, можемо зробити висновок про те, що всі вони перебувають у тісному і нерозривному зв'язку та є взаємозалежними і взаємопов'язаними. Зокрема, процесуальні гарантії є формою втілення в реальність матеріальних гарантій. Функціонування інституційно-організаційних гарантій спирається на матеріальні і процесуальні та цілком від них залежить. Внутрішньодержавні матеріальні й процесуальні гарантії засновуються на загальноновизначених міжнародно-правових гарантіях, закріплених у відповідних міжнародно-правових нормах, які стали частиною національного права держави. Щодо галузевих гарантій, то вони складаються з відповідних кожній галузі права матеріальних і процесуальних гарантій. У межах єдиної системи головне призначення кожного із зазначених видів гарантій та їх груп полягає у тому, щоб забезпечити максимально сприятливі умови для реального захисту прав і свобод людини.

На підставі викладеного можна визначити наступну систему гарантій: 1) розвинена та дієва система вітчизняного кримінального процесуального законодавства, в якій відсутні прогалини та колізії щодо

застосування запобіжного заходу тримання під вартою та яка заснована на міжнародних стандартах поваги до прав і свобод особи; 2) високий рівень юридичної правосвідомості як суб'єктів застосування заходів забезпечення, так і громадян загалом; 3) розвинена кримінальна процесуальна форма; 4) ефективне та негайне застосування систем захисту прав і свобод особи у випадку порушень як підстав, так і порядку застосування запобіжного заходу тримання під вартою; 5) розвинені форми державного та громадського контролю за застосуванням запобіжного заходу тримання під вартою або його незастосуванням; 6) наявність юридичної відповідальності за порушення підстав, строків та порядку застосування запобіжного заходу тримання під вартою; 7) правову активність особи, щодо якої застосовують запобіжний захід тримання під вартою.

Класифікувати гарантії прав та свобод особи, що передбачені КПК України, можна шляхом встановлення того, що ними є:

- 1) завдання кримінального провадження;
- 2) засади кримінального провадження;
- 3) встановлений порядок доказування мети та підстав застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
- 4) право на правову допомогу;
- 5) кримінальна процесуальна форма;
- 6) строки дії ухвали під час застосування заходів забезпечення;
- 7) юридична відповідальність за відсутність підстав або за порушення порядку застосування заходів забезпечення;
- 8) процесуальна відповідальність у вигляді скасування процесуальних рішень.

Усі вони закріплені у кримінальному процесуальному законодавстві України.

Наукова новизна. Здійснено класифікацію юридичних гарантій прав і свобод підозрюваного під час застосування запобіжного заходу тримання під вартою у кримінальному провадженні за такими критеріями: 1) за поширеністю: а) національні, передбачені кримінальним процесуальним законодавством України; б) міжнародні, а також ті, що пов'язані з існуванням континентальних систем захисту прав і свобод особи; 2) залежно від правового статусу особи, щодо якої застосовується запобіжний захід тримання під вартою: а) гарантії особи, що користується загальним правовим статусом; б) гарантії щодо окремої категорії осіб. У зв'язку з цим запропоновано розкласти систему гарантій загалом, а не класифікувати за певним критерієм, відповідно до якого до гарантій прав і свобод підозрюваного під час застосування запобіжного заходу тримання під вартою у кримінальному

провадженні віднесено: а) розвинену та дієву систему вітчизняного кримінального процесуального законодавства, в якій відсутні прогалини та колізії щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження та яка заснована на міжнародних стандартах поваги до прав і свобод особи; б) високий рівень юридичної правосвідомості як суб'єктів застосування заходів забезпечення, так і громадян загалом; в) розвинену кримінальну процесуальну форму; г) ефективне та негайне застосування систем захисту прав і свобод особи у разі порушень як підстав, так і порядку застосування запобіжного заходу тримання; д) розвинені форми державного та громадського контролю за застосуванням запобіжного заходу тримання під вартою або його незастосуванням; е) наявність юридичної відповідальності за порушення підстав, строків та порядку застосування запобіжного заходу тримання під вартою; є) правову активність особи, щодо якої застосовують запобіжний захід тримання під вартою.

Висновки

Практика діяльності засвідчила, що, застосовуючи до підозрюваних запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, є обґрунтування прийняття такого рішення винятково тяжкістю покарання, яке могло бути призначене підозрюваному у разі визнання його винуватим у вчиненні кримінального правопорушення без належного з'ясування наявності у кримінальному правопорушенні хоча б одного із ризиків, передбачених ст. 177 КПК України (63% кримінальних проваджень). Встановлено, що у 43% клопотаннях про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою слідчим, прокурором не зазначається точна інформація щодо даних про особу, відносно якої подається таке клопотання (невірна адреса місця перебування, помилкові дані про прізвище, ім'я та по батькові тощо) (42%); не розкриваються обставини та не підтверджуються факти необхідності застосування до осіб запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою (31%); не долучаються копії матеріалів кримінального провадження, які мають істотне значення під час розгляду клопотання та можуть суттєво вплинути на висновки слідчого судді, що є перешкодою для повного, всебічного та об'єктивного розгляду таких клопотань (27%).

Виходячи з вищевикладеного та відповідно до забезпечення прав і свобод людини на стадії досудового розслідування, кримінальними процесуальними гарантіями прав підозрюваного під час застосування запобіжних заходів є такі види засобів: 1) права

підозрюваного, що можуть виступати як гарантії інших його прав; 2) повноваження слідчого із охорони та захисту прав підозрюваного; 3) діяльність захисника та законного представника по забезпеченню прав підозрюваного; 4) прокурорський нагляд у формі процесуального керівництва за додержанням прав підозрюваного; 5) судовий контроль за дотриманням прав підозрюваного.

Отже, визначивши систему та класифікацію гарантій, можна дійти висновку, що сукупність цих гарантій працюватиме лише в системі, яка є змістом її реалізації, кожен її елемент є невіддільною частиною та не може реалізовуватися окремо від інших.

Список використаних джерел:

1. Реалізація нового КПК України у 2013 році (моніторинговий звіт) / Банчук О.А., Дмитрієва І.О., Саїдова З.М., Хавронюк М.І. Київ : Москаленко О.М., 2013. 40 с.
2. Кучинська О.П. Поняття гарантій забезпечення прав учасників кримінального провадження. *Адвокат*. 2012. № 7 (142). С. 4–8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/adv_2012_7_1.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13 квіт. 2012 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Тищенко О.І. Тримання під вартою: окремі питання правозастосовних реалій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Право. 2014. Вип. 27 (3). С. 135–138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2014_27%283%29_35.
5. Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження від 07 лют. 2014 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/p0001740-14>.
6. Аверченко А.К. Подозреваемый и реализация его прав в уголовном процессе : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Томск, 2001. 237 с.
7. Яшин С. В. Защита прав и законных интересов личности в досудебном производстве по уголовным делам : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. СПб, 2004. 159 с.
8. Чхиквадзе В.М. Социалистический гуманизм и права человека. Ленинские идеи и современность. Москва : Наука, 1978. 304 с.
9. Рабінович П.М., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина : навч. посіб. Київ : Атіка, 2004. 464 с.
10. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальні гарантії реалізації змагального методу кримінально-процесуального права. *Правничий вісник ун-ту «Крок»*. 2007. Вип. 2. С. 203–209.
11. Зеленська М.І. Класифікація гарантій прав і свобод особи під час застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. *Вісник*

кримінального судочинства. 2016. № 4. С. 26–32.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkc_2016_4_5.

12. Куцова Э.Ф. Уголовно-процессуальные гарантии прав и законных интересов личности

(советский уголовный процесс) : автореф. дисс ...
докт. юрид. наук : 12.00.09 «Уголовный процесс;
судоустройство; прокурорский надзор; кримина-
листика». Москва, 1986. 46 с.

Andrii Zhuk. Classification of guarantees of the rights and freedoms of a suspect during the application of the preventive detention

The purpose of the article is to classify the guarantees of the rights and freedoms of the suspect during the application of a preventive measure of detention in criminal proceedings. The methodological tools are chosen taking into account the goal, the specifics of the object and subject of research. It is a general dialectical method of scientific knowledge of real phenomena, as well as their connections with the practical activities of pre-trial investigation bodies. Special research methods used in the article are: method of system analysis, comparative law, modeling. In order to evaluate the results of the study, a survey of 120 investigators was conducted. The theoretical basis of the study are the latest scientific works of domestic and foreign scientists in the chosen field. The classification of legal guarantees of the rights and freedoms of a suspect in the application of a preventive measure of detention in criminal proceedings according to the following criteria: 1) by prevalence: a) national, provided by the criminal procedure legislation of Ukraine; b) international, as well as those related to the existence of continental systems for the protection of individual rights and freedoms; 2) depending on the legal status of the person in respect of whom the measure of restraint is applied: a) guarantees of the person enjoying the general legal status; b) guarantees for a certain category of persons. It is proposed to consider the system of guarantees in general and include: a developed and effective system of domestic criminal procedure legislation in which there are no gaps and conflicts in the application of measures to ensure criminal proceedings and which is based on international standards of respect for individual rights and freedoms; high level of legal awareness of both the subjects of security measures and citizens in general; developed criminal procedural form; effective and immediate application of systems for the protection of individual rights and freedoms in the event of violations of both the grounds and the procedure for the application of a preventive measure of detention; developed forms of state and public control over the application of a preventive measure of detention or its non-application; the presence of legal liability for violation of the grounds, terms and procedure for the application of a preventive measure of detention; legal activity of a person in respect of whom a preventive measure of detention is applied. It is concluded that the practice has shown that applying to the suspects a measure of restraint in the form of detention, the justification for such a decision is solely the severity of punishment that could be imposed on the suspect if convicted of a criminal offense without proper clarification of the presence of criminal offense of at least one of the risks provided for in Art. 177 of the Criminal Procedure Code of Ukraine.

Key words: suspect, criminal proceedings, measures to ensure criminal proceedings, detention, right, freedom, guarantee.

